No. 2980 Woensdag 31 Aug. 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Communicanda.

Bij deze bepalen wij, dat op Zondag 4 September a.s. in alle kerken en kapellen, waaraan een vast rector verbonden is, na de hoogmis een plechtig „Te Deum" van dankbaarheid zal gezongen worden, ter gelegenheid van het 40 Jarig Regeeringsjubileum van Hare Majesteit, onze geëerbiedigde Koningin Wilhelmina.

† P. I. VERRIET,
Apost-Vicaris.

De Verjaardag van H. M. Koningin Wilhelmina

Zondaag viert H.M. de Koningin haar ..e verjaardag en ook nu weer heeft het gehele Ned. volk, daaraan met grote blijheid deelgenomen.

..r de grote feestvreugde zal eerst ..n, wanneer we over enkele dagen re..ertigjarig regeringsjubileum vie..., ..arin we al onze dank en jubel ten volle ..nnen uitzingen.

Nu .. deze dagen, zowel in als buiten de .. ..ale grenzen; felle beroeringen heersen ..orden wij opnieuw met grote dankbaarheid jegens God vervuld, dat wij een Koningshuis bezitten, waarvan de draag.. ..wel door traditie als door de .. koninklijk .. ..ing van Haar Koninklijk .. van onze natio.. ..ol is geworden kracht die wij daardo.. .. van de ..

Geen nationale eenheid, ...heidsbeginsel doodt, die de indivi.. rechten knot en die het gezag van den constitutionelen vorst verlaagt tot de tyrannie van den dictator. Maar een nationale eenheid, die de ontplooiing van .. beginsel waarborgt, die de vrijheid .. het geweten beschermt en waarvan .. samenvliedende krachten zich concentreren rond de troon van Oranje en .. onze nationale eenheid demonstreert in de hoogste en beste betekenis van het woord.

Het oude adagium, dat uit de strijd der meningen de waarheid geboren wordt, en elke onderdrukking der vrijheid tot verstarring leidt, blijft ook in onze dagen waar, hoezeer valse en misleidende leuzen, deze waarheid trachten te ondermijnen.

In de persoon van H.M. de Koningin vinden alle Nederlanders hun nationale eenheid terug. Zij is de waarborg, dat onze individuele vrijheid en ons recht gewaarborgd blijft en Zij zal nimmer dulden, dat welke dictator ook, zich stelt tussen Haar en Haar volk! En de grote liefde, welke de persoon van de Koningin zich onder ons gehele volk verworven heeft, is de grote kracht van onze volksvrijheid, de beste waarborg, dat onze grondwettelijke vrijheid, die zo diep ligt in de traditie en de geschiedenis van ons volk, niet aangetast zal worden.

In deze dagen van verwarde geesten en zovele misleide volgelingen, staat daar Oranje voor ons, als een rots van graniet, waartegen de ondermijners van onze nationale tradities en volksdeugden hun kop te pletter zullen lopen. Het is deze waarheid, het is deze historische rol van de Oranjes in de geschiedenis van ons .. welke zelfs onder de sociaal democraten .. republikeinse gevoelens heeft doen .. .. En al willen ze er nog niet ten volle .. ..men, we kunnen er ons van verze.. houden, dat zij niet in het minst, in hun hart dankbaar zijn, dat hun ideaal van een republiek in 1918 niet verwezenlijkt is, maar Nederland en Oranje elkander trouw zijn gebleven tot op deze dag.

Dit verbond tussen Volk en Vorstenhuis herdenken wij op de dag van heden met innige blijdschap en grote dankbaarheid.

En uit het diepste van ons hart stijgt de bede op tot God: „Heer spaar onze Koningin, nog lang voor ons land en volk."

DE RADIO-PASTOOR PERQUIN

.. hebben reeds enkele weken geleden .. het overlijden van deze bekende Nederlandse Katholieke persoonlijkheid een kort levensoverzicht gegeven. We mogen echter gerust enige aandacht meer wijden aan dezen priester, die ook voor .. West zijn betekenis heeft, daar ..r zijn arbeid voor het eerst dit gebiedsdeel een vaste uitzending kreeg op ..dagavond in het uurtje van de K.R.O. .. de Maasbode schrijft zijn ordegenoot Hyacinth Hermans het volgende „In Memoriam."

„Domum autem suam aedificavit Salomon tredecim annis, et ad perfectum usque perduxit."

„Zijn huis nu bouwde Salomon in dertien jaar en bracht het tot voltooiing."

Koningen Cap. VII.

Als een sterke eik is hij gevallen, een ..mens, die niet te slopen scheen, een die reeds 73 jaren telde en uiterlijk nog een ..man leek in de volle bloei van zijn leven, .., op wien ouderdom en grijsheid geen .. konden krijgen, jong als hij was van .. van werklust en ambitie.

.. Radio-Pastoor Perquin dood. Zijn .. zal niet meer over de wereld klin.. De Katholieke Radio is zijn geestelijke vader kwijt. De geweldige motor van zijn hart is stop gezet.

Naar Rotterdam gekomen, zoals hij altijd gewoon was te doen, als hij zich niet wel gevoelde, is hij na een weken-lange worsteling met de dood in het Sint Franciscusgasthuis overleden.

Zijn levenstaak scheen volbracht.

Gelukkiger dan Mozes heeft hij nog kort voor zijn dood het beloofde land van zijn nieuwe monumentale studio, de droom van zijn leven, nog mogen binnengaan.

Nu scheen zijn levenstaak afgelopen, zijn leven en taak. Wat had hij nog te wensen?

Pastoor Perquin heeft een zeldzaam welbesteed leven afgesloten en is in volle glorie heengegaan.

Pastoor Perquin werd 15 Juni 1865 te Voorburg bij Den Haag geboren. Na zijn voorbereidende studies te Nijmegen trad hij in 1884 in de Orde der Predikheren en werd 15 Augustus 1891 priester gewijd.

Het jaar daarop debuteerde hij als kapelaan te Rotterdam, ging daarna drie jaar als kapelaan naar Schiedam, keerde bij de oprichting van de H. Rozenkranskerk aan de Proveniersingel naar Rotterdam terug, waar hij de eerste drie jaar nog als kapelaan en sinds 30 Mei 1899 als rector dezer bijkerk drie en twintig jaren achtereen in deze stad werkzaam bleef.

De Proveniersingel en rector Perquin waren in die jaren twee klanken, die in één adem werden genoemd. Van een nieuwe stadswijk in eerste aanbouw maakte hij met zijn motorische stuwkracht een bloeiende parochie, hij die van nature en geestelijke aanleg een bouwer, een organisator, een stichter was.

Perquin is in de ware zin de bouwer en de schepper geweest van de Proveniersingelparochie, al heeft hij er nooit de naam van pastoor gedragen. Op de dag, dat de eerste pastoor hier zou worden benoemd, ging rector Perquin uit Rotterdam heen. Er lag iets ondankbaars in zijn gedwongen vertrek, de Proveniersbuurt was er bijna in opstand om gekomen. Maar de Voorzienigheid had anders beschikt.

Rector Perquin werd Mei 1919 benoemd tot pastoor van de St. Dominicuskerk aan de Spuistraat te Amsterdam.

Hij was toen 54 jaren oud en een heel nieuwe levensarbeid zou hem ongedacht worden toegewezen.

De oude St. Dominicuskerk gelegen in het hart van de hoofdstad, maar in een buurt van louter nog pakhuizen en kantoren, terwijl de vroegere bewoners grotendeels naar nieuwe stadswijken waren overgehuisd, had wel een spuitje nodig om weer eens op verhaal te komen. En wie kon dat spuitje beter toedienen dan de altijd actieve pastoor Perquin. Zijn welsprekendheid zou hier voor hem worden wat de toverfluit voor den rattenvanger van Hameln was. Hij begon met de instelling van een twaalfuurs-Mis des Zondags om velen, die in het drukke stadsleven soms zo moeilijk vroeg hun katholieke plicht konden nakomen, tegemoet te komen. En tweemaal op zo'n Zondag hield pastoor Perquin een conferentie over de urgente quaesties van de dag. Zijn welsprekendheid verwierf weldra vermaardheid in de stad en van heinde en verre kwamen de Amsterdammers des Zondags toegestroomd naar de eens bijna vergeten kerk aan de Spuistraat.

Was hij jaren lang te Rotterdam de vurige propagandist geweest voor de katholieke pers, ook in Amsterdam stak hij „De Bazuin" op, een weekblad voor „Katholieken en zoekenden naar de waarheid."

De „Maasbode" zal zijn toewijding, die hij aan haar gaf, met al de bezieling, die in hem was, nimmer vergeten. Het gehele land is hij met de stormtroepen van het destijds gevormde propaganda-comité, doorgetrokken. Op tal van plaatsen hield hij zijn aansporende toespraken en legde zijn gehele ziel in dit propagandawerk voor de grote katholieke Nederlandse courant, die toen in de dagen van opbouw stond. Voor deze hulp thans een zeer hartelijk en oprecht woord van grote erkentelijkheid. Diep leeft nog in onze herinnering de machtige steun door Pater Perquin aan ons blad, verleend.

Toen, na eerst al zijn krachten te hebben gegeven aan een herbeleving van de oude Spuistraat-parochie, begon de morgen te dagen van de eerste Radio-omroepen. Als een geestelijke waakhond spitste hij zijn oren, hij was de eerste die de betekenis begreep van een radio-omroep voor het katholiek cultuurleven. Dit kon eerst recht een bazuin worden, die haar stoten over heel het land en zelfs ver daarbuiten kon doen weerklinken, een bazuin ook, op wier geschal de Jerichomuren van veel vooroordeel en enge bekrompenheid zouden kunnen ineenstorten.

Pastoor Perquin was niet alleen een geestelijke waakhond, maar hij had ook foxterrier-eigenschappen, als hij eenmaal een idee vast had, onmogelijk om het weer los te laten.

Men mocht hem opjagen, schelden, verdacht en belachelijk maken, als hij ooit ergens zijn tanden had ingezet, een knap man die het uit zijn beet kreeg.

Pastoor Perquin was de eerste, die de microfoon binnenhaalde in zijn kerk en pastorie en de radio zou zijn kansel worden, vanwaar zijn machtig geluid als een vloedgolf over heel Nederland zou gaan.

Hier toonde Perquin weer zijn machtig organisatievermogen, van steen tot steen, met de troffel en het zwaard in de hand, heeft hij de Katholieke Radio opgebouwd.

Hij heeft er voor geleden en gestreden, hij is immer voorwaarts gerukt en wist van geen pas terug te wijken.

Met niets begonnen wist hij als Mozes water uit de rotsen te slaan en het manna van zijn woord over het luisterend Nederland te doen neerregenen.

Hij werd de Radio-Pastoor genoemd, hij is de Radio-Apostel geworden.

Zijn nieuwste parochie werd heel Nederland en ver over de grenzen nog daarbuiten. Talloze zielen, die steun en hulp nodig hadden in deze moeilijke tijden heeft hij gesterkt en getroost, ontelbare dwalenden op de rechte weg teruggebracht.

Hij heeft de grote massa weer leren bidden en eerbiedig naar het gebed te luisteren.

Hij heeft katholiek Nederland doen begrijpen het wondere „donum Dei", de grote gave Gods ons in de radio geschonken.

Voor talrijke jongemensen heeft hij in zijn studio te Hilversum en in zijn bureaux aan de Amsterdamse Heerengracht een nieuwe werkkring geschapen en hun brood en werk verschaft.

Als een andere koning Salomon heeft pastoor Perquin bijna dertien jaar aan ..t huis van de Katholieke radio gebouwd en hij heeft het geluk gehad dit huis, deze tempel tot voltooiing te mogen brengen.

De twaalfde Mei j.l. bracht hem de schoonste voldoening van zijn leven.

De dankbare katholieke bevolking van Nederland had hem spontaan de offers gebracht om het schone ideaal van zijn leven, de meest volmaakte studio, te kunnen verwezenlijken, de Bisschoppen brachten hem hulde en eer, de Paus zelf gaf zijn zegen over dezen, zijn welgeslaagde levensarbeid. Het buitenland sprak zijn bewondering uit over het voltooide werk en stelde hem als Radio-Apostel tot voorbeeld en navolging.

Met recht en trots kon nu de 73-jarige met den ouden Simeon herhalen: „Laat nu, o Heer, Uw dienaar in vrede gaan."

En stil is hij gegaan naar de stad van zijn eerste priesterlijke liefde de stad, die de primula veris van zijn eerste priesterlijke geestdrift heeft gekend, om er vreedzaam en gelaten te sterven.

Zo is de sterke dan gevallen, de rusteloze kent nu rust.

De Radio-Pastoor is niet meer, zijn welsprekende mond is verstomd, geen morgenwijding zal hij meer spreken, geen godsdienstig halfuurtje meer leiden, geen avondgebed met ons meer bidden. De grote K.R.O.-parochie is in rouw.

Maar ginds in Hilversum staat het onvergetelijk monument van zijn werkzaam leven ter eeuwige gedachtenis.

En als ooit de geschiedenis van de Katholieke Radio-Omroep zal worden geschreven, dan zal deze als in een gouden initiaal de naam tekenen van pastoor Perquin.

Regeerings Jubileum van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina.

Namens Zijne Hoogw. Excellentie, Mgr. P. I. Verriet, Apostolisch Vicaris van Curaçao, hebben wij de eer de Burgerlijke en Militaire Autoriteiten, het Corps Consulaire, H.H. Hoofdambtenaren, H.H. Leden van den Raad van Bestuur en van de Staten van Curaçao, de vertegenwoordigers van Vereenigingen, Handel en Nijverheid en van de Pers, alsmede alle Geloovigen beleefd uit te noodigen voor de Pontificale H. Mis en het „Te Deum" van Dankbaarheid, op Zondag 4 September a.s. ten 9 uur a.m. in de Kathedrale Kerk te Otrabanda, ter gelegenheid van het 40 jarig Regeerings Jubileum van Hare Majesteit, onze geëerbiedigde Koningin Wilhelmina.

Curaçao 29 Augustus 1938.

P. fr. I. DE BRUYN
Secretaris
v. h. Vicariaat.

2-1

Father James Marquette S.J.

II.

Met een schat van waardevolle gegevens en kaarten werd de terugreis ondernomen. Deze reis was uiterst moeilijk. Aldoor stroomopwaarts roeiend, onder de brandende stralen van de zomerzon, gemarteld door een muskietenplaag, waarvan men zich in Europa geen voorstelling kan vormen, onder allerlei ontbering, waarvan het gemis aan behoorlijke voeding niet de minste was, begonnen zich bij Marquette bedenkelijke ziekteverschijnselen te openbaren.

Niet zonder bezorgdheid zag Joliet, hoe de krachten van zijn trouwen gezel zienderogen afnamen en met grond vreesde hij dat Marquette het einde van de tocht niet zou beleven.

Om de reis te bekorten voer men enkele mijlen boven het tegenwoordige St. Louis de Illinois op. Zeven mijlen boven de tegenwoordige stad Ottawa (Ill.) kwam men aan een nederzetting van Illinois-Indianen voor wie Father Marquette een bijzondere voorliefde had. Geruime tijd vertoefde hij onder deze stam en die rust deed hem goed.

Zodra zijn krachten het toelieten werd de reis voortgezet, niet echter dan nadat hij zijn kinderen uitdrukkelijk beloofd had, dat hij naar hun kamp zou terugkeren.

De reis ging nu verder de Illinois op totdat men weer een portage bereikte, waar de kano's weer uit het water gehaald en op de schouders der roeiers overgebracht werden naar de Chicago-rivier (Sommigen beweren de Calumet-rivier), waarlangs men weldra het Michigan-meer bereikt. De Westelijke oever van het meer volgend werd onder onvermoeid roeien eindelijk het Schiereiland bereikt dat de Noordoostelijke hoek van de tegenwoordige Staat Wisconsin vormt. De reis moest om wille van de ernstige toestand van Marquette worden verkort.

Op de hoogte van het tegenwoordige Sturgeon-Bay, een stad ongeveer in het midden van het Schiereiland, dat thans in zijn geheel Door-Country uitmaakt, bevindt zich nu een kanaal dat de Westoever van het meer Michigan met de Green-Bay verbindt. Destijds vormde een portage de verbinding tussen beide punten. Daar werd dus halt gehouden en op de bekende manier werden de kano's met de gehele uitrusting over de slechts 2 mijlen lange landweg naar de Green Bay (toen nog Baie Verte genaamd) overgebracht.

Behalve de bekorting van de reis, bereikte men daarmee nog een ander voordeel, n.l. dat men de beruchte Porte de la mort aan de uiterste punt van het Schiereiland kon vermijden, een verraderlijk vaarwater tusen het tegenwoordige Gill Point en Washington Island, welke straat een treurige vermaardheid had gekregen door de vele schepen die daar ten gronde gingen.

Eenmaal in de Green Bay aangekomen was nu het punt van uitgang, de Missiepost van St. Franciscus Xaverius aan de Fox rivier spoedig bereikt. De tocht had 4 maanden en 8 dagen geduurd. Men had 2800 mijlen afgelegd; de Mississippi, de Missouri, de Arkansas en de Ohio waren ontdekt.

Father Marquette was totaal uitgeput en de dood nabij. Door de goede zorgen, die hem omgaven, herstelden zich weer geleidelijk zijn krachten, echter niet ten volle. De ontberingen en vermoeienissen van de tocht hadden zijn gezondheid in die mate geknakt, dat een volkomen herstel uitgesloten was. Hij was en bleef een gebroken man.

Joliet overwinterde bij zijn vriend op de Missiepost en zette in Maart van het volgende jaar, nog vóór de strenge winter geheel ten einde was zijn reis voort om bij Graaf Fontenac verslag uit te brengen over de tocht.

Ongelukkig leed hij schipbreuk op de St. Laurens, op 8 mijlen afstand van Montreal, bij welke ramp hij zich met 3 van de 5 roeiers kon redden, doch overigens alles verloren ging met inbegrip van zijn waardevolle gegevens en kaarten; ook een veelbelovende knaap, die door een Indianen hoofdman aan de Mississippi ter opvoeding aan Father Marquette was toevertrouwd kwam bij de ramp om het leven, door welk verlies Father Marquette ten zeerste getroffen was.

Bij Joliet, die met lege handen voor zijn lastgever, Graaf Fontenac, moest verschijnen, woog het verlies zijner aantekeningen het zwaarst. Gelukkig had Father Marquette zijn eigen dagboek bijgehouden, dat bestemd was voor zijn geestelijke overheid in Frankrijk. Hij stelde het gaarne ter beschikking van Joliet, die daaruit een nieuw rapport, aangevuld met wat hij uit zijn persoonlijke herinneringen daaraan meende te moeten toevoegen, samenstelde. Deze omstandigheid heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen, dat Father Marquette's aandeel in de resultaten van de ontdekkingstocht hoger werd aangeslagen dan dat van Joliet, hoewel deze laatste de hoofdleider was.

In October van het volgend jaar (1674) voelde Father Marquette zich in die mate hersteld, dat hij het waagde opnieuw op reis te gaan, om de Indianen aan de Illinois te gaan bezoeken, zoals hij beloofd had. Marquette had wel geen slechtere tijd kunnen uitkiezen om op reis te gaan; want de winter was op handen en wie er geen ondervinding van heeft, kan zich moeilijk een denkbeeld maken van de strengheid en de duur van de winter in het Noorden van de Verenigde Staten.

Het vergevorderde seizoen noodzaakte hem langs de kortst mogelijke weg het Michigan-meer te bereiken. Hij verliet de Missie van St. Francsicus Xaverius in Oostelijke richting en legde de 25 á 30 mijlen lange weg, die destijds niet meer dan een voetpad was, te voet af om bij het tegenwoordige stadje Kewaunee het meer te bereiken. Daar nam hij met zijn twee roeiers Jacques en Pierre (een hunner had hem op zijn tocht naar de Mississippi vergezeld) in zijn kano plaats en voer in Zuidelijke richting onder de Westelijke oever van het Michigan-rivier zich de plaats waar de Chicago-rivier zich in het meer uitstortte. Hier kon men niet verder varen.

De reis werd evenwel onder zeer moeilijke omstandigheden over het ijs der dichtgevroren rivieren en zoals van zelf spreekt over de bekende Portage voortgezet. Men had te kampen met geweldige sneeuwstormen en een vinnige koude, die den koenen Missionaris meermalen noodzaakten de reis te onderbreken.

Na een tocht van onbeschrijflijke vermoeienissen en ontberingen bereikte hij eindelijk het kamp der Illinois-Indianen die hem als een engel des hemels ontvingen. Ondanks uitputting en lichaamszwakte toog hij onverwijld aan de arbeid. Zijn Missiearbeid was ook thans weer een eenvolledig succes.

Met Pasen droeg hij de H. Mis op in de open lucht. De hele stam was rondom hem vergaderd en luisterde met aandacht naar zijn bezielende woorden. Met dit Paasfeest besloot hij zijn vruchtbaar apostolisch leven.

Father Marquette kon niet meer. Hij voelde dat zijn uur gekomen was en hopend te kunnen sterven gesterkt door de genademiddelen der H. Kerk verlangde hij naar de gemakkelijkst te bereiken Missiepost, die van St. Ignace aan de Straat van Mackinac, vervoerd te wor-

den.

Onder hartroerende deelneming van de kant der Indianen, die hij als wezen moest achterlaten, werd de tocht aanvaard. De roeiers, Jacques en Pierre, roeiden uit alle macht in de hoop de Missiepost van St. Ignace nog tijdig te bereiken.

Father Marquette lag uitgeput in zijn kano neer, nu en dan richtte hij nog een bemoedigend woord tot zijn roeiers en onderhield zich overigens met God in een voortdurend gebed, vooral van de Rozenkrans.

De 18de Mei passeerden zij een met eiken begroeide hoogte, 40 mijlen ten Noorden van de tegenwoordige stad Muskegon. Marquette beval zijn roeiers te stoppen. „Hier is mijn rustplaats" voegde hij er bij. Zij begrepen wat hij daarmee bedoelde.

Voorzichtig tilden ze hem uit de boot, droegen hem de hoogte op waar zij hem neerlegden onder een afdak, dat zij met de weinige middelen die hun ten dienste stonden, hadden opgetrokken. Bezorgd als hij was voor zijn roeiers, die afgemat waren, verzocht hij hun dat ook zij enige rust zouden nemen. Hij zou hen waarschuwen als hij hun diensten mocht nodig hebben.

Als een andere Franciscus Xaverius in zijn hut van bladeren lag Father Marquette daar stervend neer. Zijn blik rustte voor het laatst op het onmetelijke watervlak, dat glinsterde in het zonnelicht van die schone Meidag, de laatste van zijn leven.

Plotseling werden zijn roeiers gewekt door het rinkelen van het altaarschelletje, dat onder het bereik van den zieke geplaatst was om hen te wekken. In haast schoten zij toe en zagen dat hun Vader stervende ging. Schreidend hielden zij zijn kruisbeeld voor zijn reeds brekende ogen.

Voor het laatst stamelde hij zijn geloofsbelijdenis, dankte zijn trouwe roeiers voor hun toegewijde zorgen en onder het uitspreken van een paar verzen ontleend aan de Profundis en van de zoete Namen van Jesus en Maria gaf hij zijn schone ziel aan Zijn God en Schepper weer.

Op enkele dagen na had hij de leeftijd van nog slechts 38 jaren bereikt. Onder de eiken, die de heuvel aan het meer bekroonden, werd hij begraven; de golven ruisten het eeuwig requiem, terwijl een eenvoudig kruisje dat de roeiers op zijn graf plantten de juiste plaats zou aanduiden, waar hij ter ruste was gelegd.

Niet lang bleef het stoffelijk overschot daar rusten. Twee jaar later voer een vloot van 30 kano's het Michiganmeer af en hield op St. Ignace aan. De kano's waren bemand met zwijgende Indianen, die de overblijfselen van hun vereerden Vader overbrachten naar de plaats waar hij verlangde te rusten.

Een paar aantekeningen die de schrijver van deze korte biographie gemaakt heeft bij het bezoeken van enige plaatsen, die getuigen zijn geweest van Marquette's leven en streven mogen hier nog een plaats vinden.

De portage's waarvan in deze bijdrage gesproken wordt, zijn in de loop der vorige eeuw, toen het verkeer op de Amerikaanse wateren zich snel uitbreidde, geheel verdwenen. De Boven-Fox-rivier is ter plaatse waar zich de vroegere portage bevond door een kanaal met de Wisconsin verbonden. Bij Stevenspoint bevinden zich de sluizen waar de schepen die van de ene rivier in de andere overgaan, geschut worden.

Ter herinnering aan de verdwenen portage, draagt de Country waarin ze gelegen was de naam van Portage-Country. De Beneden-Fox-rivier tussen het Winnebago-meer en Green Bay is gekanaliseerd. Waar vroeger de vallen en stroomversnellingen voorkwamen liggen thans stuwdammen, waarin sluizen zijn aangebracht. Het water boven de stuwdammen levert de druk voor de machtige turbines, die de grote papierfabrieken drijven die men langs deze rivier aantreft, terwijl de schepen door de sluizen van het ene kanaalvlak in het andere worden toegelaten.

De Chicago bestaat voor het grootste gedeelte ook niet meer als rivier. Ze is uitgediept en verbreed en maakt thans deel uit van het bekende draineerkanaal dat het Michiganmeer met de Illinois bij Joliet verbindt. Daarbij doet zich het merkwaardige geval voor, dat de loop der rivier is omgelegd.

De Portage bij Sturgeon Bay, dwars over het schiereiland dat de Noordoostelijke hoek van Wisconsin vormt is eveneens verdwenen en vervangen door een breed en diep kanaal, bevaarbaar voor de zwaarste ertsboten en olietankers die de grote meren bevaren. Het kanaal wordt bij Sturgeon Bay overspannen door een soliede brug die de verbinding vormt tussen het Noordelijke en het Zuidelijke deel van de landtong.

Nog iets over de plaats waar het lijk van Father Marquette 2 jaar aan de Oostelijke oever van het Michiganmeer gerust heeft.

Zoals boven reeds werd meegedeeld, zou de plek 40 mijlen ten Noorden van Muskegon gelegen zijn. De juistheid van die aanduiding werd op goede gronden betwist. Men is het er echter tegenwoordig vrijwel over eens, dat de juiste plaats nog 15 mijlen verderop zou gelegen zijn, n.l. ter plaatse waar tegenwoordig het stadje Ludington ligt, bij de mond van de Marquette-rivier.

Een granieten zuil opgericht door de Marquette University van Milwaukee, duidt althans de plaats aan waar de beroemde Jezuïet zijn korte maar roemvolle levensloop besloot.

S.S. Volendam, 13 Juli '38.

fr. M. Radulphus.

CURAÇAO.

PROGRAMMA

VAN DE CUROM VAN ZONDAG 4 SEPTEMBER 1938 TER GELEGENHEID VAN HET 40-JARIG REGERINGSJUBILEUM VAN H. M. DE KONINGIN.

11.00 — 11.03
Wilhelmus, opening

11.03 — 12.00
1. Prelude en fuga in C-mineur... Bach
2. Piece Heroique.........Cesar Frank
3. Fantasia No. 1 in C-mineur...Bach
4. Toccata in C.......................Bach
5. Largo ....Händel
6. Toccata en fuga in D-mineur...Bach
7. Hear my Prayer............Mendelssohn
8. Adagio cantabile..............Haydn
9. Siciliana uit de 5e Sonate...Händel
10. Fantasia (de grote) in C-mineur... Bach

12.00 — 12.30
Herdenkingsrede uit te spreken door Dr. W. J. Goslinga

12.30 — 13.00
1. Valerius Gedenck clancken
2. Alle man van Neerland's stam
3. Potpourri van Vaderlandse liederen
4. 't Is plicht dat ied're jongen
5. Wij willen Holland houden

13.00
Wilhelmus, sluiting.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

De grote spanning in Europa blijft zich concentreren om Tsjecho Slowakije. Niet dat de minderhedenkwestie zo'n onoplosbaar probleem zou zijn; maar de moeilijkheden komen van Duitsland, dat daarachter zit met zijn hetze in de nationaal-socialistische pers en zijn mobilisatie en...... last not least, het is zelfs nog toekomst, de grote nationaal-socialistische partijdag in Neurenberg.

Wanneer we de publieke opinie beluisteren, waarvan Engeland wel momenteel de woordvoerder is, het laatst in de rede van Minister Simon, dan blijkt wel, dat er een algemene vrees bestaat voor deze komende Nationaal-Socialistische partijdag. Wil Duitsland soms daar weer komen met een of andere surprise voor de internationale politiek en dan daarbij dreigend wijzen op het Duitse leger, wat momenteel in manoeuvres of beter gezegd, gemobiliseerd aan de grenzen staat?

Engeland heeft bij monde van Simon zijn waarschuwing laten horen; en gewezen op de rede van Chamberlain in Mei, toen de toestand aan de Tsjechische grenzen wel heel precair was.

In alle geval zal liet de eerste dagen van September wel heel spannend blijven, zolang althans de wereld niet juist zal weten, wat Engeland zal doen en vooral Duitsland, waar een politiek gevoerd wordt vol onrust en onzekerheid, wil.

De nationaal-socialisten met hun gans nieuwe theorieën leiden nu sedert vijf jaren de Duitse wereldpolitiek. En wat is het resultaat? De openbare mening in Noord-Amerika werd meer anti-Duits dan ooit en de leiding der Verenigde Staten krachtig in de weer om aan de Duitse propaganda ook in het voor Duitsland zoveel belovende Zuid-Amerika alle steunpunten te ontnemen. Engeland en Frankrijk weer nauwer dan ooit met elkander verbonden. Frankrijk dat enige jaren geleden zich zo onrustig uitte, veilig in een stelsel van vertrouwde bondgenootschappen en in het bewustzijn vast te kunnen houden aan een veelzijdig en gedurende twintig jaren beproefde gedragslijn.

Daartegenover de Duitse politiek vol onrust en onzekerheid, overgeleverd aan al de risico's der vrijwel plotseling opgekomen vriendschap met Italië en als het erop aankomt politiek en moreel volkomen geïsoleerd in de openbare mening der wereld; Duitsland met al de verkondiging en toepassing van zijn nieuwe stoute theorieën tenslotte slecht befaamd in het oordeel der mensheid; het somber, spin-achtige hakenkruis tenslotte niet anders dan een met koel wantrouwen en weerzin behandeld symbool.

Paus Pius XI heeft er onlangs aan herinnerd, dat de gehele mensheid in zaken van wereld- en levensbeschouwing een oordeel heeft, dat met de fundamentele begrippen van het Christendom volkomen in overeenstemming is. Er is een natuurlijke levenswijsheid in het staatkundig beleid; een natuurlijke psychologie in het onderling verkeer der volkeren welke op merkwaardige wijze evenwijdig gaan aan de bovennatuurlijke levenswijsheid, welke in de christelijke openbaring vervat is. En dat in twintig eeuwen beproefde Christendom wordt thans door het officiele Duitsland jammerlijk miskend. Terwijl toch ook de grote Bismarck reeds in de tijd van zijn hoogste triomfen als zijn oordeel heeft uitgesproken, dat men zonder behoorlijke steun in de openbare wereldmening, geen oorlog kan voeren.

Maar ook Bismarck's politieke wijsheid schijnt door het tegenwoordig officiele Duitsland als een „überwundener Standpunkt" beschouwd te worden. Eenzaam in de ijle hoogte staat zijn beeld op de torenhoge Siegessäule, voor het Rijksdag-paleis, door hem geschapen, dat nu met zijn letterlijk leeggebrande zittingzaal tot een dood monument is geworden. Hoog op de Siegessäule staat hij, tussen Rijksdag-gebouw en Krolloper, waar thans de hedendaagse zogenaamde Rijksdag vergadert, overschouwend de Siegessallee met de dubble reeks der Hohenzollernmonumenten, waarvan er vele reeds terwille van de aanleg van het „allerneueste" Berlijn worden afgebroken.

Men kan zich inderdaad voorstellen, dat het tegenwoordig regiem liever dit alles afbreekt, om zich het spookbeeld en het brandende verwijt, dat van deze grootse historische symboliek in het hoofdstedelijke stadsbeeld uitgaat, van het lijf te houden. Als doctrinaire revolutionnairen menen zij de continuiteit met het onmiddellijk verleden te moeten verbreken; de zelfcritiek en de diepere bezinning die het Duitse volk na de wereldoorlog zo dringend nodig had, hebben zij moedwillig beëindigd, zij hebben zich in de klaarblijkelijke zwakke zijden van het Duitse wezen verhard; in het klaarblijkelijk gebrek aan elasticiteit in het oordeel en in het contact met de overige mensheid, dat aan het Duitse wezen eigen is, hebben zij zich versteend, zich moedwillig overleverend aan een ziekelijke neiging, het oordeel der mensheid te tarten.

De vrienden van het Duitse volk kunnen slechts hopen en bidden, dat vanuit dit alles tenslotte toch ook, zonder al te zware rampen, de weg terug zal gevonden kunnen worden.

Wij worden somtijds pas een kind,
als alles aan ons is gestorven,
wat wij te vee lhebben bemind
en wat wij te veel hebben bedorven.

RADIO-NIEUWS

H.M. de Koningin zal op 31 Augustus a.s. om 6.55 v.m. Cur. tijd in de Studio van het Hoofdbestuur Posterijen en Telegrafie het woord richten tot het Nederlandse Volk.

De rede van H.M. de Koningin wordt voorafgegaan door korte aankondiging en volkslied, terwijl de uitzending met het volkslied wordt besloten.

De Rijkszender P.C.V. zal voor West Indië bijstaan op een golflengte van 16.5 M of 18182 Kcs.

Herhaling voor West Indië en Curaçao zal plaats hebben 31 Augustus om 7.30 n.m. Cur. tijd door de Rijkszender op 24,8 M (12097 Kcs) en 28,8 M (10416 Kcs).

De PHOHI zendt de rede uit op een golflengte van 16,8 M (12097 Kcs) en 28,8 M (10416 Kcs) en zal de zender bijzetten op de 31ste Augustus om 6.50 v.m. Cur. tijd, terwijl herhaling voor West Indië zal volgen op 31 Augustus om 7.30 n.m. Cur. tijd op 31,28 M (9591 Kcs).

DE KERKGESCHIEDENIS VAN SURINAME VERGELEKEN MET DIE VAN CURAÇAO.

Curaçao werd later ontdekt; een paar jaar later maar; maar evenals Suriname voor de Spanjaarden geen betekenis had en door hen beschouwd werd als een kust voor de wilde vaart, werden ook Curaçao, Aruba en Bonaire en deze zelfs met name, beschouwd als onnutte eilanden.

Curaçao heeft echter toch het geluk gehad een Spaanse bezetting te krijgen, waardoor de Indianen hier in contact kwamen met het Katholicisme: lag immers Curaçao ook niet recht tegenover de bisschopszetel Coro en hebben de Spanjaarden Curaçao niet met heilige namen kunnen overzaaien: St. Annabaai, San Pedro, Santa Maria, Sta Martha etc.?

Suriname daarentegen: We weten niets van een verspreiding van het katholicisme daar in Suriname door de Spanjaarden, die er trouwens maar één of twee keer geweest zijn. De Engelsen nestelden er zich en later onder Crijnssen de Hollanders.

Terwille van de handel liet men op Curaçao enkele Capucijnen toe om te zorgen voor het zielenheil van de uit Afrika overgebrachte werkkrachten.

Terwille ook van het geld mochten er priesters in Suriname komen, de gouverneur Sommelsdijck, liet enkele Franciscanen toe, terwille van zijn katholieke bankier van Hulk.

Curaçao is veel meer het snijpunt van het zeeverkeer geweest dan Suriname: het dit gevolg, dat het op Curaçao bijna nooit ontbrak aan priesters die voorbij trokken en die, wachtende op hun boot, in die tijd een kwestie van maanden, ja soms jaren, hun tijd ijverig gebruikten voor de zielen op Curaçao.

Niet zo in Suriname: daar was men bijna een eeuw zonder priesters, daar stookten de Hollanders de Caraiben op om hun medebroeders te verdrijven, die toevallig katholiek waren: zo zijn de Hollanders daar misschien onwetend, niet verkondigers, maar verdelgers geweest van het Geloof.

Op Curaçao ziet men in de tweede helft der 18de eeuw niet veel ijver, doch ruzies van lastige, eigengereide kerkmeesters. Suriname, wat eindelijk weer eens priesters had, was ook te laks en gaf nog niet eens het nodige geld aan die priesters om te leven.

Een Franciscaan die hier op Curaçao zijn best gedaan had voor ons volk, trok nog naar Suriname om daar te helpen. Er waren twee paters Franciscanen op Curaçao, en er was geen enkele geestelijke in Suriname. Dus ging hij er heen. Het Geloof moet toch overal gepreekt worden.

Zeker, het Geloof moet overal gepredikt worden, en ook aan een ieder.

Dat bevel van Christus is natuurlijk in de Katholieke Kerk altijd begrepen, en dus legden de Hollandse geestelijken die in het begin der vorige eeuw naar Suriname kwamen, zich met kracht er op toe, om alle groepen der bevolking te brengen tot het Geloof. Dat optreden, die ijver voor allen, zou een prikkel geweest zijn voor de protestantse zending daar.

Op Curaçao zag men ook nieuwe Hol[...] zien we al voor 1820 een krachtig werken voor zogenaamde emancipatie. Iets wat men in de geschiedenis der emancipatie wel eens wil vergeten.

Een kracht als Mgr. Niewindt was voor Curaçao, wat de priester Wennekers was voor Suriname.

Gelijk op Curaçao ten slotte het werk te zwaar werd voor de Hollandse saeculiere geestelijkheid en ze het aan de Domicanen overdroegen te zorgen voor het heil der zielen hier, zo werd ook door de Hollandse saeculieren in Suriname het apostolaat overgedragen aan religieusen n.l. de paters Redemptoristen.

De geschiedenis van Curaçao heeft zich wel anders ontwikkeld dan die van Suriname, dat ofschoon groter, veel minder katholieken telt.

Er werken toevallig ook dezelfde fraters en zuster congregatie als hier. Curaçao, altijd enigszins onder de Spaanse cultuur gebleven, biedt te veel verschillen met Suriname dan dat men maar aan het vergelijken kan slaan. Het Geloof is overal en altijd hetzelfde, doch de mensen zijn niet altijd hetzelfde, hier houdt men meer van sport dan elders, daar is men meer voor verenigingsleven te vinden dan hier in dit land, hier werkt men met het patronaat-systeem, daar me andere systemen.

Vergelijken gaat niet altijd op.

ERRATUM.

In het artikel van R. A. over het nieuwe Kiesreglement in ons nummer van Zaterdag l.l. is een regel uitgevallen, waardoor de indruk wordt gewekt, dat alleen zij die op de Benedenwindse eilanden Nederlands kunnen lezen en schrijven, kiesgerechtigd zouden zijn. Dit is onjuist. Ook zij die papiaments kunnen lezen en schrijven zijn kiesgerechtigd.

DE GOUVERNEMENTS MIDDELEN

De eerste zeven maanden van dit jaar brachten op ƒ 5.451.844 tegen ƒ 6.065.962 in 1937, terwijl de raming bedraagt ƒ 5.470.521.

De maand Juli bracht zowel aan belastingen als aan andere middelen meer op als dezelfde maand in 1937 en was ook ongeveer een ton boven 7/12 van de raming.

Vandaar dat we zo langzamerhand bijkomen op wat we in de laatste maanden achter waren.

Op de post inkomstenbelasting zien we in totaal van deze zeven maanden ƒ 548.546, terwijl het jaar 1937 over de eerste zeven maanden ƒ 1.526.085 gaf, dus bijna een millioen meer.

Zo er nog uitzicht op is, dat dit millioentje ook nog dit jaar weer aan de post inkomstenbelasting wordt toegevoegd dan kunnen we zeker tevreden zijn.

We zullen daarover misschien wel iets naders vernemen bij de komende suppletoire begroting.

ECONOMISCHE TOESTAND VAN SURINAME.

Weinig reden tot optimisme.

Evenals elders is de stilstand in de aanvankelijk gunstige conjunctuur-beweging niet zonder invloed gebleven op het economische leven van Suriname. In het [illegible] hebben de koffie- en suikerondernemingen de uitwerking hiervan ondervonden, als gevolg waarvan tevens in enkele andere takken van handel en bedrijf [illegible] is te bemerken. Hierbij ko[illegible]heden, die uit de ongunstige [illegible]teldheid van het land voortsp[illegible]ook in tijden van hoogconjunct[illegible]llen blijven, zodat het vooruitzicht [illegible] naaste toekomst weinig reden tot optimisme geeft, aldus het kwartaalbericht der Nederl. Handel Mij.

Het begrotingsontwerp voor 1939 vermeldt als totale uitgaven *f* 6.669.000, bij een inkomstenraming van *f* 3.884.000, zodat de Rijksbijdrage op nagenoeg hetzelfde bedrag als voor het lopende jaar moest worden geraamd, t.w. *f* 2.785.000. In het ontwerp zijn credieten opgenomen o.a. ten behoeve van nieuwe immigratie, plantzaadverbetering voor de rijstcultuur, verstrekking van voorschotten aan de districtsleenbanken en voor verstrekking, gelijk in het district Nickerie reeds enige tijd geschiedt, van zuivere zaaipadi aan de rijstverbouwers.

De werkzaamheden der grensafbakening met de naburige gebieden door de Nederlandse commissie, in samenwerking met de Britse, Braziliaanse en Franse deskundigen, werden dit jaar beëeindigd.

Een [illegible] Luchtvaart Maatschappij stelde een onderzoek in naar de mogelijkheid tot inrichting van een centrale luchthaven te Paramaribo.

Door het Gouvernement werd een overeenkomst gesloten met de Surinaamse Bauxite Maatschappij voor de ontginning van bauxiet-terreinen in het Para-district gedurende 50 jaren. Het kapitaal van deze maatschappij is in Amerikaanse handen. Gedurende 1937 exporteerde de maatschappij voor een waarde van [illegible].000.000 aan bauxiet. Tot dusverre werd van bauxiet op de volgende grondslagen belasting geheven:

a. een heffing van 12½ cent per ton verkregen product,

b. een heffing van 25 cent per ton berekend naar de uitgevoerde hoeveelheid product,

c. een bijdrage voor het onderhoud der rivieren, overeenkomende met een heffing van 10 cent per ton.

In de nieuwe overeenkomst heeft men de sub b bedoelde heffing doen vervallen.

Aan de koffie-ondernemingen, die gedurende dit jaar verlies zullen lijden, zal onder bepaalde voorwaarden een maximum toeslag van 2 cent per kg. als subsidie worden verleend.

Bovendien zijn alle koffie-ondernemingen vrijgesteld van het betalen der Geneeskundige belasting 1938.

De opbrengst der voornaamste middelen gedurende het tijdvak Januari/April 1938 bedroeg:

	4/12 der raming	Opbrengst Jan. t/m April 1938	Opbrengst Jan. t/m April 1937
Inkomstenbelasting	*f* 98.333	*f* 92.075	*f* 85.630
Invoerrechten	*f* 456.666.	*f* 467.515	*f* 433.868
Opcenten op invoerrechten	*f* 113.666	*f* 115.540	*f* 107.351
Belasting op goud	*f* 11.666	*f* 9.328	*f* 7.936
Belasting op [illegible]	*f* 10.000	*f* 21.619	*f* 12.164
[illegible] belasting	[illegible] 8.333	*f* 1.387	*f* 2.176
Belasting op publ. vermakelijkheden	*f* 5.333	*f* 5.6[illegible]	*f* [illegible]

GERUCHTEN OMTRENT ARUBA.

Maakten we Zaterdag l.l. melding van geruchten in Suriname, naar aanleiding van het plotselinge vertrek van H. Ms. Jan van Brakel, Curaçao maakte Zondag en Maandag eenzelfde spanning door.

Men vertelde van een nachtelijke vergadering ten Gouvernementshuize, waarna Zondagnacht Hr. Ms. Jan van Brakel naar Aruba was vertrokken en de Chef van de recherche, de Hr. Meersma met een speciaal vliegtuig. En dit alles tengevolge van een staking, waarbij al doden gevallen waren en zelfs de naam van de stakingsleider al werd genoemd. Er zou censuur op de telegrammen zijn, enz.

Iets is er gebeurd, maar van officiele zijde werd medegedeeld, dat het oefeningen waren: dat het oorlogschip eventueel met een preventieve taak belast zal worden, enz.

Gisteren, Maandag echter, is de Hr. Meersma per vliegtuig teruggekeerd en ook de Procureur-Generaal, die reeds de vorige week op Aruba was, is daarna teruggekeerd. En hedenmorgen kwam Hr. Ms. Jan van Brakel binnen.

En hiermee zullen wel weer tot het verleden behoren de geweldige geruchten van staking, bommen, doden enz. tot we wellicht over enkele dagen zullen horen, dat de affaire niets anders was als een rum-smokkelarij, welke men op de hielen zat.

IN DANK ONTVANGEN.

Drie cocardes van den Heer W. C. Evertsz, om te dragen op het Oranjefeest.

DIEFSTAL RUST.

Betreffende de diefstal bij de Districtmeester op Rust, waar Zaterdag de brandkast is geopend en *f* 16.00 ontvreemd is, vernamen we dat de dader(s) nog niet gevat is!

REGERINSJUBILEUM

VAN HARE MAJESTEIT KONINGIN WILHELMINA.

1998 — 1938

FEESTPROGRAMMA

DANKDIENSTEN:

ZATERDAG 3 Sept. des morgens 9 uur:

Tempel (Wilhelminaplein) Voorganger de Heer M. A. Correa.

des avonds 8 uur:

Synagoge. Voorganger Rabbi Dr. I. S. Emmanuel.

ZONDAG 4 Sept. des morgens 9 uur: Kathedraal St. Anna (Otrabanda) Pontificale H. Mis opgedragen door Mgr. P. I. Verriet.

Des avonds 7 uur: Fortkerk. Voorganger Ds. C. Milet de St. Aubin.

Des avonds 8 uur: Ger. Kerk Mundo Nobo Voorg. Dr. W. Kroeze.

FEESTELIJKHEDEN.

WILLEMSTAD

Zaterdag 3 September des avonds van 8 — 11 uur

Gelegenheid tot bezichtigen van het Oud-Hollands marktplein in het Riffort.

Zondag 4 September des avonds 7.30 — 10.30 uur

Muziekuitvoering door het muziekkorps Sta Cecilia in het Riffort.

Maandag 5 September des morgens 8.30 uur

Groot Kinderfeest in het Riffort.

des n.m. 2 uur.

Openstelling van de kermis op het Johan van Walbeeckplein voor de jeugd. Door de Jeugd-commissie worden hiervoor gratis kaartjes verstrekt.

des n.m. 4.30 uur

Eindwedstrijd van de schoolvoetbalcompetitie op het Rifterrein.

des avonds 8 uur.

Grote feestuitvoering op het Oud-Hollands Marktplein in het Riffort: Muziek en zang allegorisch spel, colonnegeweer, lintendans, gymnastiek. Zit- en staanplaatsen beneden vrij. Gelegenheid tot reserveren van zitplaatsen tot een beperkt aantal op de wal links-boven tegen vergoeding.

Kermis op het Van Walbeeckplein. Gelegenheid tot dansen. DOY'S BAND en Draaiorgel. Kaartjes voor de verschillende vermakelijkheden tegen zeer lage prijs aan de loketten op het terrein verkrijgbaar. DANSEN VRIJ.

Dinsdag 6 September des morgens 8 uur.

Gouvernementsplein: Zeilwedstrijd voor vissersboten naar Piscaderabaai en terug. Geldprijzen *f* 40.—, *f* 20.— en *f* 10.—. Erewimpel voor den 1sten prijswinnaar.

des morgens 8.30 uur.

Aubade door de schoolkinderen op het plein Fort Amsterdam.

des morgens 9.45 — 11.45 uur.

Molenplein en Maanstraat: Diverse volksspelen. Geldprijzen en kunstvoorwerpen.

MUZIEK OP BEIDE PLAATSEN.

Alle deelnemers aan deze volksfeesten ontvangen gratis bonboekjes voor de kermisvermakelijkheden. Gratis bier aangeboden door de Heineken's Bierbrouwerij Maatschappij.

des morgens 11.30 — 12.30 uur.

Escadrille-vliegen door enige vliegtuigen van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij boven Curaçao. Uitstrooien van biljetten met verrassingen.

Vanaf 2 uur tot de late avond.

Van Walbeeckplein: Kermis met attracties. Des avonds gelegenheid tot dansen.

MUZIEK DOY'S BAND vanaf 8 uur.

des n.m. 2.15 uur.

Grote sportdemonstraties op het terrein Mundo Nobo: eerst defilé van alle deelnemers, vervolgens Hockey, Athletiek, Korfbal, Boksen, Schermen en tot slot een Gecostumeerde voetbalwedstrijd. Aangezien in het belang van goede ORDE voor het defilé, de toegang tot het terrein om 2.15 uur wordt gesloten, wordt belangstellenden vriendelijk verzocht tijdig aanwezig te zijn.

des n.m. 4.15 uur.

Rondrit van de deelneemsters en deelnemers aan het allegorisch spel in het Riffort.

De stoet zal zich vanaf het Riffort langs de Gouverneur van Slobbeweg begeven naar het terrein Mundo Nobo, alwaar wordt uitgestapt en een rondgang over het terrein gemaakt.

Na vertrek Mundo Mundo (ongeveer 5.15 uur) wordt langs de Roodeweg, de Breedestraat en het Brionplein naar de stad teruggereden, waarna nog een rondrit over het stadsgedeelte, beposten van de haven wordt gemaakt. Route: Breedestraat, Pietermaai, Van Walbeeckplein Julianaplein, Scharlooweg, Koningin Wilhelminabrug, De Ruyterkade, Handelskade, Koningin Emmabrug, Brionplein, Riffort. (Eindpunt).

des n.m. 7.30 uur.

Brionplein en Gouvernementsplein: Muziekuitvoeringen van Sta. Cecilia en Scherpenheuvel.

des n.m. 8.15 uur.

Grandioos vuurwerk op de Rifbrug.

Na het vuurwerk: Gelegenheid tot dansen in het Riffort. Muziek Sta Cecilia.

EMMASTAD

Zondag 4 September 2.30 uur.

Opening sporterrein op Suffisant: Voetbal, Wielrennen, Athletiek.

Maandag 5 September 2.30 uur.

Voortzetting sportwedstrijden op Suffisant.

4 uur n.m. Veteranen voetbalwedstrijd Rio Canario.

's Avonds groot feest in de Club Asiento.

TWEEDE DISTRICT

Zondag 4 Sept. Dankdiensten in alle Kerken.

Maandag 5 September 2 uur n.m.

Wedstrijden voor de schoolkinderen bij de scholen op Sta Rosa, Montagne, Groot Kwartier en Sta Maria. Tractatie van de Jongens van Scherpenheuvel, van de werkkampen en van de Meisjes van Sta Rosa.

3 uur n.m. Rondrit om het Schottegat aangeboden aan de ouden van dagen.

7 uur n.m. Bioscoopvoorstelling op het plein bij de school te Sta Maria.

Dinsdag 6 September 9 uur n.m.

Wedstrijd op ezels op de weg naar Hato om de kerk van Sta Maria en terug. Geldprijzen *f* 25.—, *f* 15.— en *f* 5.—.

Wielrennen op Montagne. Vertrek hek klein Sint Joris, eindstreep politiepost Montagne. Geldprijzen *f* 25.—, *f* 15.— en *f* 5.—.

2 uur n.m. Wedstrijden op paarden op het voetbalveld Zapateer. 3 prijzen: bekers.

4 uur n.m. Voetbalwedstrijd op het voetbalveld Jongbloed tussen elftallen van de Mijnmaatschappij en Scherpenheuvel. Prijs: een beker. Muziek op het terrein.

7 uur n.m. Bioscoopvoorstelling op het kerkplein Sta Rosa.

DERDE DISTRICT

Zondag 4 Sept. Dankdiensten in alle Kerken.

Dinsdag 6 September 9 uur v.m.

Wielerwedstrijd Ascencion Dokterstuin. Geldprijzen *f* 10.—, *f* 5.— en *f*2.50.

Zeilwedstrijd Westpunt (visservaartuigen). Geldprijzen *f* 20.—, *f* 12.50 en *f* 7.50.

Zeilwedstrijd Boca St. Michiel en Jan Doret (vissersvaartuigen) Geldp. *f* 20.—, *f* 12.50 en *f* 7.50.

10 uur v.m. Wedstrijd op ezels Ascencion-Barber. Geldprijzen *f* 10.—, *f* 5.— en *f* 2.50.

11 uur v.m. Kanowedstrijd Westpunt. Geldprijzen *f* 10.—, *f* 7.50, *f* 5.— en *f* 2.50.

Kanowedstrijd Boca St. Michiel en Jan Doret Geldp. *f* 10.—, *f*7.50, *f* 5.— en *f* 2.50.

11.30 uur v.m. Touwtrekken op het voetbalterrein Barber in groepen van vijf. Geldprijzen volwassenen *f* 10.—, kinderen *f* 5.—.

2 uur n.m. Vliegerwedstrijd op het voetbalterrein Barber. Geldp. *f* 10.—, *f*7.50, *f* 5.— en *f* 2.50.

Wedstrijd op ezels Westpunt. Geldp. *f* 10.—, *f* 5—. en *f* 2.50.

Wedstrijd op ezels Boca St. Michiel en Jan Doret Geldp. *f* 10.—, *f* 5.— en *f* 2.50.

2.30 uur n.m. Zaklopen voor kinderen op het voetbalterrein Barber. Geldprijzen van *f* 1.—.

3 uur n.m. Mastklimmen op Dokterstuin. Geldprijzen van *f* 1.50.

Ringsteken op ezels Westpunt. Geldprijzen van *f* 2.50.

Mastklimmen Boca St. Michiel en Jan Doret. Geldprijzen van *f* 1.50.

4 uur n.m. Zwemwedstrijd Westpunt. Geldprijzen, volwassenen *f* 10.—, *f* 7.50, *f* 5.— en *f* 2.50.

Geldprijzen kinderen *f* 6.—, *f* 4.—, *f* 2.—, *f*1.— en *f* 0.50. Zwemwedstrijd Boca St. Michiel en Jan Doret. Geldprijzen als boven.

VOETBAL.

Op Koninginne-dag, aanstaande Woensdag, 31 Augustus, om kwart voor 5 uur des namiddags, zal de eindwedstrijd om de Wilhelmina-beker gespeeld worden tussen de eerste elftallen van de verenigingen „JONG HOLLAND" en „SUBT".

Het zal ongetwijfeld weer een spannende wedstrijd worden. Zijne Excellentie de Gouverneur en familie zijn uitgenodigd deze wedstrijd bij te wonen.

Voor de overdekte en onoverdekte tribune's zullen de gebruikelijke prijzen gelden, terwijl voor de staanplaatsen, als gebruikelijk op Koninginne-dag, geen entree zal worden geheven.

BIJZONDERE UITZENDING VAN DE CUROM.

We vernemen van de volijverige Curom, dat ook de dankdiensten, welke ter gelegenheid van het regeringsjubileum in de kerken alhier worden gehouden, door de CUROM zullen worden uitgezonden, waardoor dus ook zij op de schepen en op de eilanden in onze omgeving in de gelegenheid worden gesteld deze te volgen.

Deze dankdiensten zullen als volgt plaats vinden: Zaterdagmorgen 9 uur in de Tempel, (voorganger rabbi Correa) Zaterdagavond om 8 uur in de Synagoge (voorg. Dr. Emmanuel) Zondag te negen uur v.m. in de Cathedrale Kerk, welke dienst geleid zal worden door Monseigneur P. I. Verriet, en Zondagavond te zeven uur in de Fortkerk, welke dienst ook bedoeld is voor de Protestantse Gemeente te Emmastad. Aan deze laatste dienst zal het kerkkoor zijn medewerking verlenen, terwijl Ds. C. Millet de St Aubin de dienst zal leiden.

Tenslotte deelt het CUROM bestuur ons mede, dat met ingang van de 12de Sepember de tijden van uitzending gewijzigd zullen worden. In plaats van 7—9 uur zullen deze worden gehouden des avonds van half acht tot half tien, met uitzondering van Vrijdags, op welke dag van de week de uitzending om zeven uur begint om om half tien te eindigen.

DE MEEUW TERUG UIT SURINAME.

Zondagmiddag te half twee keerde de Meeuw van de K.L.M. van Suriname terug. De tocht had geduurd 4 uur en 15 minuten.

Met het vliegtuig was een bouquet Orchideën meegebracht, een geschenk van den Gouverneur van Suriname aan den Gouverneur alhier.

De K.L.M. zal thans wekelijks naar Suriname vliegen. Het belang van Suriname als vliegbasis wordt vooral gezien met het oog op de oversteek over de Oceaan van verbindingen met Europa.

EEN MOOIE TRIO. Angela, Claudine en Claudette Mawby is het mooiste trio van Brittannië. Ze zijn al op toneel en doek verschenen in Groot-Brittannië en Verenigde Staten.

Ador Juhász en Sári Juhász

DIT IS GESCHIED IN OOSTENRIJK.

Van Serajewo tot Berchtesgaden

uit het hongaars door frans schneiders

167 bladzijden met illustraties

ingenaaid ƒ 11.90 gebonden ƒ 2.50

Finis Austriae! — Dat is het motief, waarop de Hongaarse journalist Andor Juhász zijn boek „Dit is geschied in Oostenrijk" schreef. Hij had met zijn vrouw en compagnon vele jaren van zeer nabij te maken gehad met het Oostenrijkse politieke leven. Hij had de gevaren, welke deze politiek bedreigden, zien naderen op de wegen der rode vakverenigingen en der Heimwehren en deze gevaren zeer dikwijls besproken met mannen als Seipel, Schober, Frauenfeld, Dollfuss en Schuschnigg.

En toen het einde van Oostenrijk op die historische datum van 11 Maart j.l. gekomen was, zag hij duidelijk en helder de lijnen, waarlangs de gebeurtenissen waren gegaan tot dit punt: het einde van Oostenrijk's zelfstandig besaan.

Streng en objectief deze lijnen volgend, schreef hij toen de politieke geschiedenis van Oostenrijk. Hij beschreef niet alleen de feiten, zoals hij deze had waargenomen — de opstanden der socialisten en nationaal-socialisten, de moord op Dollfuss — maar hij beschreef oorzaak en gevolg van deze feiten, hij legde daartussen het logisch verband en toonde op deze wijze allerduidelijkst de politieke fouten, welke sinds de vestiging der Oostenrijkse republiek op elkaar waren gestapeld.

Zo is er een boek ontstaan, dat klaar en aanschouwelijk de langzame ondergang van een volk schildert, welks lot in Berchtesgaden bezegeld werd. Een lot, dat volkeren en regeringen nu nog in spanning en onrust houdt en welks politieke betekenis voor de toekomst van Europa haast niet te onderschatten is. Maar Juhász bewijs in zijn prachtig geschreven, brandend actuele boek aan de hand van feiten, en zonder personen te sparen, dat Oostenrijk's politiek in twintig jaren onafwendbaar tot de Anschluss heeft geleid.

Hij beschrijft de invloed der rode vakverenigingen, hij zet in klare taal de oorzaken der opeenvolgende revoluties uiteen, hij beschrijft deze, niet om den lezer sensatie te verschaffen, maar om te bewijzen hoe politieke fouten zich tenslotte hebben gewroken. Hij spreekt met Seipel, met Schober, met Seitz, met Frauenfeld, met Fey, met Schuschnigg en met al de mannen, die eens een rol speelden in Oostenrijk's politiek.

De vriendschapsbanden met velen van hen doen hem de objectiviteit niet uit het oog verliezen; hij beschrijft openhartig hun karakter en legt even onbevangen de vinger op hun politieke fouten.

Zo begint hij het hoofdstuk over Schuschnigg — daar waar deze optreedt in de politieke geschiedenis van Oostenrijk — aldus:

„Schuschnigg, eerlijk van top tot teen, van een stralende intelligentie, brandend van vaderlandsliefde en een pracht-katholiek, die grote Europeaan vol idealen, deze edele humanist, zou alles geschikt zijn geweest, alleen niet voor de politiek. Nog minder voor dictator."

Zijn vrouw Sári Juhász, schreef twee hoofdstukken van dit boek, over gebeurtenissen, die zij van nabij meemaakte, n.l. de moord op Dollfuss en de Frauenfeld-affaire.

Hier bespeurt men, dat er een vrouw aan het woord is, hier paart zich het gevoel aan het verstand, dat haar man leidde bij het schrijven van dit werk, hetwelk tal van onbekende en verbijsterende feiten geeft.

Als men dit boek gelezen heeft, begrijpt men volledig, hoe dit lot zich over Oostenrijk heeft voltrokken.

INHOUD

I. Heden overleed het keizerrijk Oostenrijk in de ouderdom van 114 jaren. II. Oostenrijk wordt een republiek. III. De kinderjaren der republiek. IV. De re publiek zelf. V. Seipel. VI. De brand van het paleis van justitie. VII. Schober. VIII. De voorbode van de storm. IX. Dollfuss. X. De Frauenfeld-afaire. XI. Februari 1934. XII. Tussen twee revoluties. XIII. Juli 1934. XIV. Schuschnigg. XV. Finis Austriae.

Verkrijgbaar bij St. Augustinusboekhandel

NEDERLAND VLIEGT UIT.......

Hoogtijdagen voor het vliegen in eigen land.

Men kan zeggen, dat het Nederlandse volk dit jaar voor het eerst het eigen land bevliegt. In vorige zomers werd wel eens een aardig vervoercijfer geboekt, maar in deze dagen vliegen de Hollanders bij honderden dagelijks over het eigen land. Vooral Texel, de Zeelandlijn en de nieuwe verbinding met Leeuwarden zijn in trek. Op deze lijnen moeten geregeld grotere toestellen en extra vliegtuigen worden ingezet om het overstelpende aanbod te kunnen verwerken. Zaterdag 30 Juli werd het hoogste totaal in de geschiedenis der Nederlandse burgerluchtvaart bereikt: 576 luchtreizigers op één dag in eigen land.

Hiervan reisden dan 223 op de Zeelandlijn, 148 van of naar Texel en 125 op de dienst Amsterdam—Leeuwarden—Groningen. Zo druk is het nog nooit geweest en het merkwaardige feit doet zich voor, dat een land, zo klein in oppervlakte als Nederland, een zo intensief luchtnet wordt onderhouden. Dit kent zijns gelijke niet in de andere luchtvaartgezinde staten en volkeren.

Hoezeer het luchtverkeer in ons land is ingeburgerd, bewijst wel, dat alleen op de Zeelandlijn op deze Zaterdag zes zuigelingen meevlogen.

Zaterdag was overigens hoogtijdag voor het geheel K.L.M. verkeer.

Schreven wij enkele weken geleden nog, dat het vervoersrecord van bijna 900 passagiers op één dag was behaald, thans vermelden de pasagierslijsten een totaal van 1076, een cijfer, dat met grote letters in de kronieken van de K.L.M. neergeschreven dient te worden. Al deze passagiers reisden binnen de Europese grenzen. Van dit verkeer nam Londen het leeuwenaandeel met een kleine 150, gevolgd door Scandinavië met ruim 100 en de Blauwe Donau Expres met bijna 100.

DE PLAAG DER MENSHEID.

De Nederlands-Indische Gouvernements-arts **Van der Heyden** zeide eens in één van zijn lezingen:

„DE MALARIA-KOELIE LIJKT LUI, MAAR HIJ IS ZIEK", aldus één van de grootste problemen weergevende, waarvoor de Regeringen van de malariaeilanden zich geplaatst zien.

De door malaria aangetaste koelie voelt zich moe en ziek en kan daardoor niet zijn arbeid voor honderd procent verrichten. En wat voor de koelie in Nederlands-Indië geldt, is evenzeer van toepassing op de arbeiders in de tropische streken van Zuid-Amerika, Brits-Indië e.d. **Dr. Hariharem** heeft berekend, dat in een malarialand de arbeid op een rubberplantage, die door 200 gezonde arbeiders verricht zou kunnen worden, in werkelijkheid door 300 mensen wordt gedaan; ook **Dr. Henry G. S. Morin** komt tot een gelijkluidende conclusie.

Zonder bescherming tegen malaria zouden sommige landen zich economisch tegenover de gezonde landen nooit kunnen handhaven. In 1923 schatte men in Rusland het aantal door malaria verloren arbeidsdagen op ca. 112½ millioen. In Italië telt men jaarlijks ca. 10 millioen verloren arbeidsdagen en 1 millioen hectaren onbebouwde grond. Op een Italiaanse Propaganda-plaat staat vermeld: DE MALARIA ZUIGT ALS EEN ONVERZADIGBARE POLIEP HET BESTE BLOED UIT ONS VOLK.

De Malaria-Commissie van de Volkenbond heeft zich intensief met de bestudering van het malaria-vraagstuk bezig gehouden en beveelt als resultaat van haar proefnemingen de Korte Kininekuur als de beste en meest economische behandeling der malaria aan.

Inderdaad betekent de Korte Kininekuur, vooral uit financieel oogpunt, een geweldige vooruitgang vergeleken met de vroegere lange kuur, daar hier een 5—7 daagse behandeling met slechts 1 — 1,3 gram kinine per dag wordt voorgeschreven. Eventuele recidieven worden op dezelfde wijze behandeld. Als prophylaxe beveelt de Malaria-Commissie een dagelijkse dosis van 400 m.g. aan gedurende het gehele malaria-seizoen.

M. Ned. 15

Een tijdperk van strijd is nooit de ergste periode geweest in de geschiedenis van Gods Kerk. Het ergste, wat ons kan overkomen is de godsdienstige onverschilligheid.

Deugd en liefde zijn de beste wapenen tegen de dwaling.

Het hart heeft zijn eigen seizoenen; het kan er winter zijn, met zomer in het rond; en ook zomer, met winter daarbuiten.

NIEUWE DEVALUATIE VAN DE DOLLAR?

DRIEMOGENDHEDEN-PACT VOOR EEN ZWARE BEPROEVING.

Monetaire onzekerheid en wereldhandel.

door:

GILBERT C. LAYTON
Hoofdredacteur van de „Economist"
Londen.

Zal Amerika's economische crisis tot een nieuwe devalutie van de dollar leiden? Staat een internationale schuldenregeling en stabilisatie der valuta's zo dicht voor de deur, dat de Verenigde Staten reeds thans de monetaire volmachten van den president gebruiken willen om dan op lange termijn aan de nieuwe koers van de dollar vast te houden? Het geheimzinnige „Kennedy-plan", dat de Amerikaanse ambassadeur te Londen, Kennedy, in zijn actentas naar de Engelse hoofdstad medegenomen zou hebben; de met elkaar in tegenspraak zijnde ultlatingen van Cordell Hull en staatssecretaris Morgenthau over het devaluatievraagstuk — dit alles geeft de wereld talrijke raadsels op en zelfs de leidende persoonlijkheden van het economisch leven zijn ten aanzien van deze geruchten en veronderstellingen nauwelijks beter op de hoogte dan iedere andere krantenlezer.

Bij de beoordeling van de vraag, of in deze geruchten een kern van waarheid steekt, moet men uitgaan van de driemogendheden-overeenkomst, die uit de monetairen chaos van het jaar 1936 ontstond. Hoewel in de overeenkomst geen vaste verhoudingen voor de deelnemende valuta's aangegeven waren, legde zij toch de monetaire politiek van Broot-Brittannië, van de Verenigde Staten en van Frankrijk voor lange tijd — voor langere tijd in ieder geval dan twee jaren! — vast. De voornaamste bepaling van de drie-mogendheden-overeenkomst verbood iedere bewuste devaluatie van een der drie deelnemende muntsoorten ter verkrijging van voordelen in de buitenlandse handel. Daarmee werd dus niet iedere devaluatie onmogelijk gemaakt.

Desondanks heeft het werkloos toezien van de beide Angelsaksische regeringen bij de devaluatie van de franc, die in ieder geval een aanzienlijke verandering in de verhouding van de drie deelnemende valuta's tot elkaar met zich bracht, sterk verrast. Want men verwacht toch met enig recht, dat de drie-mogendheden-overeenkomst niet slechts het wederzijdse afmijnen op de wereldmarkten door monetaire manoeuvres, maar bovendien iedere devaluatie zonder medeweten en op kosten van een anderen partner verbiedt.

De ware oorzaak van het feit, dat men zich bij de devaluatie van de franc ondanks het bestaan van de drie-mogendheden-overeenkomst neerlegde, ligt daarin, dat dit pact in wezen op de wederzijdse verhouding van sterling en dollar berust en dat in de verhouding tot deze sterke broederschap de schommelingen van de franc geen zo grote rol spelen.

De verhouding van dollar tot pond.

Wanneer men dus de psychologische zin van de drie-mogendheden-overeenkomst niet ontkennen en de toekomstige kansen van het pact niet geheel verdwijnen laten wil, moet men voorlopig aan de gegeven verhouding dollar: pond vasthouden. Nog onlangs werd deze verhouding bepaald door de sterke opwaartse druk van de dollar, die slechts met moeite, bijna met geweld „onder water" gehouden kon worden.

Nauwelijks enige maanden geleden geloofde men, dat het gevaar van een devaluatie van de dollar definitief verdwenen zou zijn; hand in hand daarmede ging een afvloeiing van grote kapitalen van Londen uit naar New York, terwijl tegelijktijdig gevlucht Frans kapitaal na de Daladier-devaluatie naar Frankrijk terugkeerde. Daar hierdoor een zekere spanning op de Londense kapitaalmarkt ontstond, zou de city niet boos behoeven te zijn, wanneer het „dollar-gevaar" terugkeert en Londen dan opnieuw de haven voor zwervend kapitaal wordt.

Maar anderzijds is de eeuwige onrust, de voortdurende onzekerheid over de ontwikkeling der komende dagen niet bepaald dat, waarnaar het drie-mogendhedenpact streefde en vooral niet dat, wat het economisch leven van alle landen op het ogenblik het dringendst behoeft.

Sinds een maand geleden, toen men niet meer aan devaluatie van de dollar dacht en toen de bewegelijke kapitalen ondanks de koersdalingen op de beurs te New York naar de Verenigde Staten vloeiden, hebben wij een terugkeer van de vrees voor devaluatie beleefd, die intussen door sterke koersstijgingen van Wall Street en een geruststellender mening over de Amerikaanse economische siuatie gevolgd is.

Thans spreekt men zelfs weer — zonder grijpbaar aanknopingspunt — van een terugkeer van de dollar-pond-verhouding op de oude basis van 4.96 : 1, wat een aanzienlijke koersstijging van de dollar zou betekenen.

Daartegenover bestaat echter ook een zekere vraag naar goud, wat zich slechts zo laat verklaren, dat de goudkopers geen stabilisering, maar een devaluatie van pond en dollar, alsmede een verscherping van de economische crisis in de Verenigde Staten en van de strijd om de wereldmarkten verwachten.

Algemeen is de speculatie het er intussen over eens, dat de tijd rijp wordt voor een beslissing in het gehele complex der monetaire vraagstukken — een beslissing, die natuurlijk haar diepe betekenis ook voor de buitenlandse handel van alle niet onmiddellijk belanghebbende staten hebben moet.

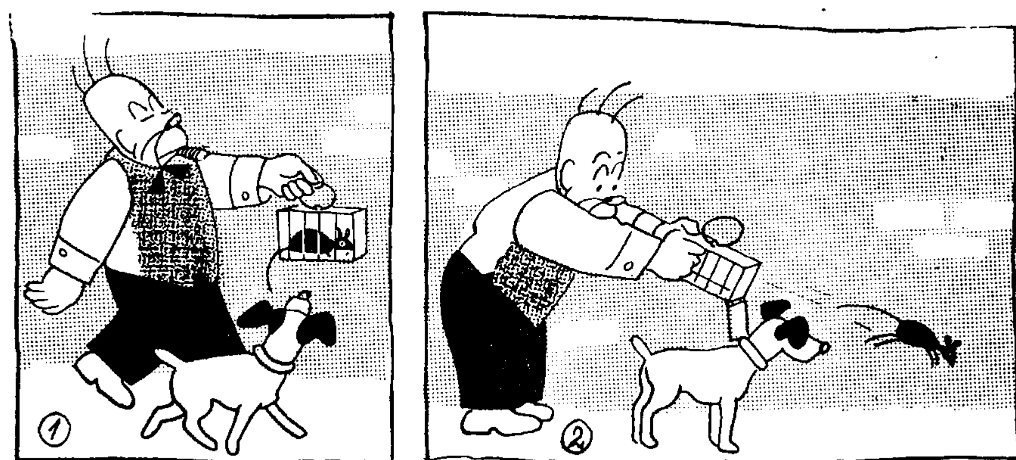
Amerika en de wereldhandel.

In Groot-Brittannië ziet men in, dat de Britse buitenlandse handel evenals die van ieder land slechts door een economische opleving in Amerika weer gestimuleerd kan worden. Want Amerika oefent een zeer sterke invloed op de situatie van de wereldhandel uit. Het kan dus slechts toegejuicht worden, dat Amerika's economische voortuitzichten zich door het inpompen van reusachtige geldsommen onder Roosevelt's New Deal verbeteren. Voorwaarde is echter, dat deze economische opleving in een of andere vorm inderdaad aan de handelspartners van de Verenigde Staten en daarmede aan de wereld ten goede komt en niet door eenzijdige monetaire manoeuvers en invoerbeperkingen tot een nieuwe aanval op de wereldhandel wordt. Men moet er b.v. rekening mede houden, dat het het Britse ministerie van financiën moeilijk moet vallen, zijn politiek van het goedkope geld te handhaven, wanneer New York grotere aantrekkingskracht voor kapitaalbeleggers krijgt dan Londen en grote sommen uit Londen getrokken worden om de reis over de Atlantische Oceaan te maken. Een egalisatiefonds zou in een dergelijk geval alleen de situatie niet kunnen redden, want zijn taak bestaat slechts in het opvangen van tijdelijke schommelingen, niet in een langdurige regulering van de valuta tegen de natuurlijke uitwerkingen van de economische ontwikkeling in.

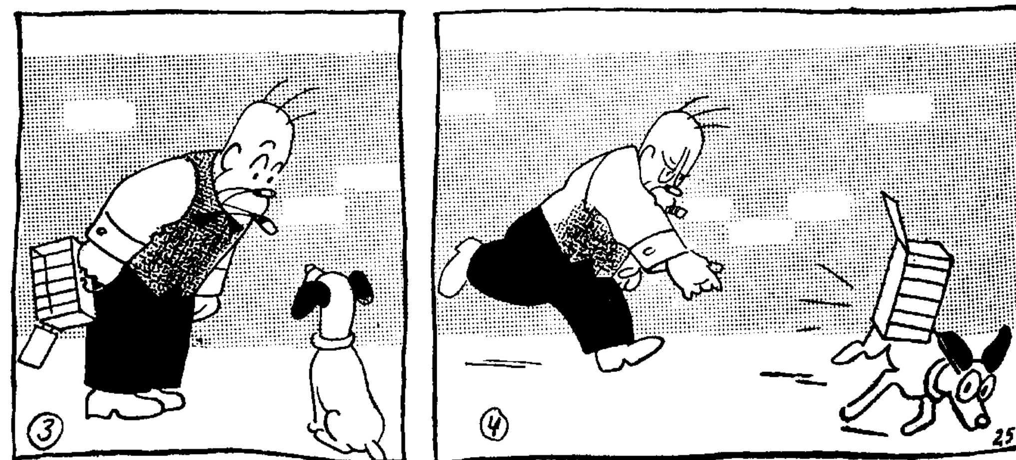
De Britse economische experts zien zich dus — evenals die in vele andere landen van het contingent — tegenover zo ingewikkelde vraagstukken gesteld, als sinds de ondertekening van het driemogendheden-pact nog niet opgedoken zijn. Het pond moet in een aannemelijke verhouding tot de dollar gehouden worden, wanneer de buitenlandse handel niet verder bemoeilijkt wil worden. Anderzijds kan Londen niet eenvoudig het pond zo sterk laten drukken, dat alle buitenlandse gelden afvloeien.

OOGST. Een tafereel in Duitsland, waar nu de graan-oogst overal aan de gang is.

Copyright P.I.B. Box 6 Copenhagen

ALS ADAMSON DE MUIS GEVANGEN HEEFT.